

M. 10623:1-26.

ACC. N:R

Landskap: Småland
Härad: Konga
Socken: Djuröder
Uppteckningsår: 1948

Upptecknat av: G. P. Pettersson
Adress: Tjungosjö
Berättat av:
Född år 1876 i

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När den nya tiden kom till byggdam s. 1-26

Lv 8 59.

Skriv endast på denna sida!

2/

M. 10623:2.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforske-
ning vid Lunds universitet

om någon bättre och bekräftligare till bekvämlighet mera
ländande plan, till skräfte, än den nu upprifne kunde av
dessa själva ansätas, förklarade samtliga, med undantag
av Sven Jakobsson, sig med förslaget nöjde. Den sistnämnde
förklarade enhälligt, att på gamla planen få kvartsitta, eller
om nödvändigt skulle ske, han måtte lämbla åt söder
och behålla de ägor han föret innehadt; hvilka pastördes
särsel av de gvarboende delägarna ansåges mindre
tjänliga, som skiftesmannen och Gode mannen fanns,
såväl till mera redlighet et inman, de i skiftesförslägg-
ningen, som en förminkad gerdes gårdshållning
bereddes genom om denne ~~fogata~~ lott sitt lyftning

Laga skrifte

Härde

Meddelat av Dr. H. Svenne Kyrke
Gripenfjärd 1876

3/ Att Karr, där dels betesmark etan synnerlig färgata, varit belägen vid dess blifvande boplats. Desselunda, då denna loll såsom fyllnad i äng får hela d.s. k. ängen intäppet, som både måra beläget och desselunda av god beckofferhet, ansäg man, att den borra lallen, hvilken saknar någons bestycklig äng i Gravd, bliva i alla ågora i och för denna hundradsdel fullkomligt behållen. I § 23 förklara sig alla möjda med dessa avsiktade taxeringen och delningen, med undantag av Sven Jakobsson, hvilken sedan han blivit underkastad flyttlingsbesvären, alltid visat motståndt vid alla överläggningar och beslut. Sven Jakobsson flyttade i alla fall åt söder. Flyttningen var alla hänsyns värdorades 24 ökdagsverk och 147

Prins

Hedblad av L. H. Petersson

Sjögruvs född 1876

4/

M. 10623:4.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforska-
ring vid Lunds universitet

Härlig

Härlig

1876

Härlig
1876

Härlig
1876

mansdagsverk, tillsammans värderat till 146 kr.
(Kanske Bengt) Den slängårdsbyggnad, som Jakobsson ^{hade} stått
annu i dag och är efter nödvändig restaurering behåll
och vad timret beträffar, synes den ha ena stora
ei århundrade. Trots att de andra undersökningarna
de var näjda, blev det sedan bråktigt mellan del-
tagare samt höradssyge. Det var dock en mynghålad
processmästare som fick båra skeletten och rörelse den nägot
märkbö Ivar Jakobsson, vilken eftersomma de genom
sin hellerättighet, en gång åren ~~1874-1878~~ hundrade
så en station anlades i Tjugojö by. Förr C. W. J. nu
stationens färnvägar) men som på 1920-talet sagt mot-

M. 10623:5.

5) ständ måste ge upp jord till Sjögejö "anhultstation".

Den snottstråvunge. Sven Jakobsson flyttade nog åt sén
håll eftersom en janvåg kom dit "ga förbi häns" bo-
plat". Bystämna hållas ärligen i Sjögejö och sam-
manträden så ofta kan behövas. Delägarne samman-
hållas genom beförder som går från bonde till bonde
samt efter uppträckningen, då årsmöte shall hållas.

Dessa hållas äldermannsmöte och ordf. hållas ålder-
mannen. Bedkaret finnes ej, s' heller horn.

Gamla och nya papper förvaras i en liten låda, eller
läda med skyddande lock. Någon eller några bedkaror
förvaras i värt hembygdsmuseums

Hjärder

Hedelund av d. H. Hellström

Sjögejö född 1876

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

61

M. 10623:6.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Gjusjö född 1876
Måndagen den 8. mrt. förra året
Sjöbolagets förföringar och töskförföringar är liksom i alla
ungefärliga delar av dessa yngre. Gjusjö by bildade en kalas-
rotk där alla inom byn biväldes, särst världens alla släktningar,
som genom de davarande stora familjerna, kunde vara
många. Stora kalas sades. Kalasvoten har på andra håll
ocks i bygden hållits vid makt. De största kalassen är dock
nu vid gravölen och spetsen 40-50-60- osv. årsdagen -
vid början av 1900 talet började en förbättrad kreaturs-
skålsl göra sig gällande här i byn. Jag minste här sätta
min rytta man i vänt. Själva förföringen varde 1898. 22
är gammal, omvälvde jag ganska kreatursaktselana -
Fördern hade brukts med två par arter och en host

M. 10623:7.

7) och många fårkor. Här var en häst avhaffades och flera
kor inköptes och efter sekelskiftet hövde jag dag-
sälv mjölk till Lärsebo. Samtliga i jämte tvåne
andra framstegsmän svarade och fick ej fås många
mjöldor en anhållstid i Sjögeby. Bildade jämte en
del lantbr. i trakten, tillsammans med arbetare vid
Lärsebo en producentens och konsumenternas myrf.
som blev en ekonomisk fulltrupp. Utvecklingen föddrade
att denna försyn måste uppgå i en större mejeriförung
som anslöts till Sveriges räkningsf. Började med starkt
och de flesta av dem var större i Lyderö, en av
de större kretsar som man förväntigt förlorade
i Lyderö är synnerligen direktiva och myrkut

Ljunder

Hedelund av d. St. Förvaras
(Sjögeby född 1876)

8) beragna för allt ej sätta rika. En f. d. sågverksägare i Sköder
Ljeder var dock den förste som började stenbryta här, men
men grävde ner stenarne, vilket var svårt med stor
stenar, samtidigt med fara, eftersom stenarne kunde falla
på den grävande. Karl Karlsson hette denne fördunklaren och
måste nämñas med heder som den förste. En annan föreg.
Johan Gustav Svensson i Hede hade kanske mera fram-
gång, eller rättare sagt lättare än komma fram än under
tecknad, på grund av bråtens gård d. o. s. fjord m m.
Bogge var gårdar prisbelönades tidigt. Under 1880
80 talet hade mycket myrar och källor odlats och
stora sköndar gavs lin för midan, men Kreaturskötseln.

M. 10623:8.

FOLKLIVSARKEOLOGI
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Meldelse nr. 187
d. 1877

9/

M. 10623:9.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Göteborg

stad lågt runt vid seklets början. ungefär vid 1906 fick undertecknad vid uppvisning av synnerligen vackra och guda myölkdyrar, en rasbjör, särne många faris av hushållningsutskopet och nägot längre fram bildades den första tjurföreningen i Göteborg. Undertecknad som besökt jordbruksmässan Rössö, därmed flera kurser varvid Rössö höll eldande och hämförda föredrag. Med hushållningsutskopet städ hölls vid denna tid jordbrukskursar da Carl Petersson i Uggelhult, Nils Larsson i Dala bigge jordbruksmässan, åtrumsture utmärkta föregångarna i Mida trakter. Från denna tid kan man räkna att jordbruket hälst och hället omblades.

Lövängarna bröte i början av 1900 talat sätta förfallen. Man gav sig inte tid att slå dem längre utan började lesta der och skog

Meddelat av L. H. Petersson

Lugnöpp. född 1876
Lugnöpp. född 1876

M.10623:10.

9/ och beskriver längde in. I södra delen af socknen slädes
och röjdes i ångsmarkerna längre, än i norra delen, mest för
den södra sockneden hade mycket härlig och större ångsmark.

Ja ännu finns där några lösängar, med vackra blommor,
~~ångslökt~~ ångbollar blixt och vita anemoner, hort sakt rik-
ligt med ångblommor. Ångsmarkerna, men da är nästan jäg
ställmarkar och myrar som slädes utgjorde minst 10 gånger
åkeraralen.

Jäder

Meddelat av Dr. H. T. Petersen
Söndag 10 förd 1886

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

M.10623:11.

10) Tivra hedes fanns ena sa kallade häringar. De här
fintjänster
~~Häringar~~ som funnos, bestod i en kört jäm och
papper, samt hantla sådan som behövdes till Lessbo
pappersbruk, järnverk och kopparverksgja. Kolning av
träkol förekom. Della ålder till Lessbo och Örmo
med Konga Bruk. Med C. W. J. Freibordande 1876
gick dessa fintjänster bort, men med jämvägens
tillkomst hade jie en ny tid kommit till lugden
skogen böjde ja värde. "Prinsessan hade vränat"
Tre järgare och en härmakare samt tre truskomakare
tre a fyra slättare och skornakare och en finare
skornakare, som ej embelevarde funnos i rokum.
Alla fyra vika fram mot 1720 Talet för den nya
tiden, nägra förl. När en sadam yrkman dog blev

Hedes

Järnverk

Jeld sp. 76

Meddelat av S. H. Petersson

M. 10623:12.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

I förgävna, dog hanas yrke ut. Bofutak -
skräddare och skornakare fanns naturligtvis.
Emigrationens orsaker var naturligtvis falligdommen
den starka folkökringen mm. Inte mindre bros från
det förlorade landet där man "skrev gud med tif-
fuvor, sani intminst dessa emigranter snart
amerikaner med guldänder så det blänkte, pås-
klädda och som man trodde med röancy i
palmbokar. Emigranterna började här tidigt
i leden skala innan inbördeskriget. Landet
E. Skärkvist i Gågåsjö ^{hann} fanns vara med i

Härdelat av S. H. Petersson

Gågåsjö född 1876

synder

M.10623:13.

12 Kriget på nordstaternas sida och föll i en anslagan.
Bondsöden Gustav Gemnesson från Alsbäcksås som
också var mod. Kriget hade heller tur. En kula
som missade åi huvudlinen, tog anslagen i en ständig
silverniva, som han hade med sig från det gamla
landet. Gustav G.s bror Peter blev vid samma
tid gulsökare i Colloredofloden och hade tur.
Blod stor byggmästare. Omligt vad en hässvad
bror berättar för mig, ^{han} byggde bl.a byggnader, Lepits-
hären i Denver Collored, då byggnaden shall
det alltöd ännu sta: Byggt av Peter Gemni.
~~Från~~ Frami 1870 och 1880 framme sekelskiftet
attog emigrationen katastrofala former.
Själva vora vi i system varaf 4 reste till U.S.A

Djur
Maddalena S. H. Svensson
Tyngyo född 1876

M. 10623:14

13/ Först allt aldrig återvända, i granngården & sektion av vilka
de röste till Amerika av vilka var återkom och stannade hemma
på gården. Nagot förtag som tillhandahöll livsmedel eller annat
vct jag inte om här i bygden. Den första handelsbutiken i denna
bygd var just här i Vingösjö av C. Skärkvist v.h. beroende denna
handelsrörelse av stor omfattning. Tidpunkten för starten var
emellan 1850 och 60 talet. I Grisabo, det nuvarande Åkerby där
det fanns skjutsstation, möjligen gräsgivare, börjades handelsrörelse
enligt sannolikt av vem redt jag ej. men om några få år
övertogs denna affär av Carl Bäck av Finland, död
1919 över 80 år gammal. 1876 började nemiundeman Lorsants
handelsbutik i Skrea. Karlsson Wexjöfärings inngångsdel
är. Stationen låg i en ödemark, ahhagen kallad. Denna ort
blev mycket fort en central plats för handel och varor en

spänna

Meddelat av E. H. Petersson
Vingösjö förf 1876

M. 10623:15.

14/ av alla slag blevo tillgängliga och medfördre snabbt andra leverandörar. Byggnadstidet började nu så snärtning som förenklas. Nåndeman Lorentz var den förste som byggde i den nya stilen med fontonger runt omkring. (Byggt 1874). Två andra bönder, en i Jägargår och en i Bondestug bestämde sig att bygga i samma stil som nändemannen, fast i mindre omfållning.

Byggnästan, en av gamla stilen, byggde på ena stället efter gamla stilen, trots hondens egen mening. Vad är det för deemitter? ~~saknades~~. Men här i Jägargår, måste samma byggnästan trots knor, följa byggherrans direktiv.

Uppgiften har jag an sown i hemsö. Rödfärgning har sen gammal tid förekommit. Endast smärre byggnader, torpstugor och backstugor förekom omålade. I början av 1900 talet började man, iafot tomtaken började bliva bristfälliga och gagna nytt taktäckningsmaterial.

Spisar

Meldelser d. H. Hellström

1876

Jägargår född

15/ Först höjde man med spår (sticktak) men snart blev tegel-
taket de mest använda. Orsakarne till ombyggnaderna var ju
först, att de gamla husen var bristfälliga, i många fall
förfärdiga. Många av de gamla stabila hämtimmerhusen
hade, om sakskunniga byggmästare, evert arkitekters fanns,
rekonstruksjoner fördel rötterna. Några få fall är sådan ombyggnad
finner och dessa byggmästare är en verklig prydnad. Hilla-
stilen är i många fall vanligast. I gammal huvudortstil
har mången åbo fått verklig vackra boenburgar. Särskilt
två fall är amerikansk stil, byggda av huvudan-
dandö givenskörneritkvaror, verka, som väl var av-
sträckande, med sina torn och andra kremerhus.

M. 10623:16.

Hedbergs & C. H. Petersson

Helsingfors 1876

16/

M. 10623:17.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Öljemålning i gull eller ljusare färger är mycket
modernt sedan lång tid tillbaka. Egna kommisörer hade börjat
mögot tidigare än de nya lagarna för cognakenslärning
till kommunal säljes från 1900-talets första år.

Möbleringen och bemedlingsnivån började så snäll för-
ändras redan på 1860 och 70-talet. Det omtalas att en bondkvinna
i Tjugoyd, då hon gifte sig, lät göra utdragssängar vid dito
svelfor, i stället för de väggfasta, med långhalm, med en
täcke över halmen (s. k. kossstäcke) ställa för att hälla denna
stilla. Man uppsökte den familjekonomin i ruin. I köjan
på 1900-talet började så snäll, den som hade råd, att
köpa nya möbler och parvinstolen gjorde sitt regnstag.

Meddlat av S. H. Petersson

Tjugoyd förd 1876

Husler

M. 10623:18-

17/ Kommer omsööktras i bland efter modets utvecklingar.

Nyckel-gamla familjer, heller dock just vid de gamla utdragsaffärerna, kompetencen av en jubileumsgåva i länsstolar m.m. Gardinerna varo i gammal tid vita, ~~och~~ med glatt inslag hitvis. Sedan myggfjell och strimlj, treärradiga etc detta hemvävt, ~~och~~ sedan ^{österkornas} köp-gardiner. Nu ~~stänger~~ de gamla modna i rörlösta mönstet. Hemvävt där man håller fast vid denna förråvna tillverknings. Håt och dyck har förändrats. svagdricka tillverkas tekniskt ej i tecnicen utan köpes (syntheticerat). tekniskt flask. & insallas för längre tid, års chankete- rivars allmänna övern i tecnickarbetet.

Kottpisarne kommo i bruk på älvar fört på 1900 talet.
I mili egent föräldrahen så tidigt som 1880.

Ljusled

I Söder

Moddelat av C. H. Ljungström
Tyskland 1876

Tyskland 1876

M.10623:19

18/ Nya husgerad och köksinventariet görs sin intag "önnare" och
en del gamla återvända, till exempel Torkstället m.m.
Till örnad gamla vaggor användes och anses praktiska.

Kalasen följa i viss mån gamla traditioner i arbetsmetoder och allianser
många fall, men en del av de gamla rättarna har ~~fortsat~~ ^{fört vidare} andra.
Lutfisk, pepparotsköll, bruna hönor, kålroppa, ärtsoffra, risgröt-
soppa, fruktsoppa, nypsonasoppa. Ristnärmande soppor varo
verkligt gada) koh.t. fläsk, kött, korn, leverpudling, makaroni-
puddling, potatispuddig, färssylt, rödesylt, hakaegylla, alaskbor,
kalarellar och kalvsylta tungan sill, fisk. ~~Dessutom~~ sillsallat, en
jälcost, brystost. Dessa och några andra var hemslättar ~~för~~
~~och~~ ~~sinnegässrättar~~. Kvarande smörgåsbord och hemslättar:
Presyllt, rullagda äländor, majonäser, kassarödor med fettning rötsallat,
sill i flera former sillsgrötning i inkokt ål. Stekt quarkrejser, levor, knäckbullar

Meddelat av L.H. Petersson
Juli 1876

M. 10623: 20.

Bladlappar och blad med lösad pappa och
gröna blad med vitt i spetsen och längs
midjan. Bladet är längre än dess omgivande.
Lövbladet har fört och 1/2 sätter pappa vid
spetsen.

Löftsnall i Gamla stan. Bländad fruktträd
palmträd risgymnaster och starkt kelderspannkaka
mumtaggspröprik, siton, linogryte.
Butelser, som smandchimitor och klockhakor
och kryddor. Klenater med flera rötter,
matelhjärtvior, rockor och spetskidor.
Kläckda kartonger. Tunnkortorna och
vitstöviga.

19) Vägarna begränsas mellan ~~var~~ var det mycket sorgligt
Kapitel. Det delas ~~de~~ upp och syns ärligen och man får
devis hjälps av staten. ~~för i en härdad vägkarta~~. Vägarnas
försäkring var en verklig framsteg. Denna orter, som
kanne på många andra ställen, var synnerligen ofta
bliven i detta häxandet. De före i så moderna färdvägarna
passerat. All samfärdsel väntar, sker med tills.

Näjuna är biograferna och dansen. Dansen särskilt är en dygt
möje. Engdansen skall nömligen till utvecklades Lärnhök med
rosa. Nedflickanekap blir en sådan kväll dyr. 10-20 kr varje
lördag. Ingen engdom med självaaktning kan stanna hemma.
En mycket invecklat problem om en sorglig kapitel.

M.10623:21.

Middleton & H. S. —
Siegory's Social 1876

M. 10623:22.

19/

Nuvarer håller man ju ega tidning, men blott för cirka fyra år sedan
från goda om mycket bengen bröde om han inte kunde få läsa Dagur

Fyhetev tillsammans med understocknat, vilket jag ikke mukodo hassa

Men håller han den ensam. Förr var det mycket allmänt att
läsa tidningar av tillsammans. Böcker höja nog rätt så sparsamt.

Vid stationssamhällena hildas bokcirkel. Klocktidnana och kalott
frees distribueras från varje handelskontor. Tidningar och böcker
är i nästan vi folkträffs hemligt berättaende ås nog
borttagt typen. Folkträdgårdar och vallstötorna sami hemvisterna
ha många clerar i bröde och arbetarchanna, som väl är.

Kyrkorna är däligt besöpta. Även de talrika missionshusen

Meddelat av L. H. Petersson
Jönköping

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

M. 10623:23.

de och frikyrkorna ha mindre publik. Likaså har nykterhetsorganisationerna svår motvind. I. s. U. har dock medvind. Bästan all ungdom, äldre som engager till höra människor organisationen Studiecorsklatten gäv väl så trögt. Dansen hos S. L. U. är den snarast dragande färmlitning men organisationen ifråga har mycket gott med sig.

Dop hälles mer snar i kyrkorna, snar pristuna sät i sitt energi på en få förættningen ifråga i templet. Härstförförhören hälles nu delat i hvarrum, på begäran av pristen. Kaffe ska vara, karaktär snar i nägot full. För två år sen dess är 1945 var ryttsels biskop i samband med visitation med på läsmöte i Tjärbygdens röte och där förfogtids jämstället avsevärt i mångas ögon. Det var det första läsmöte stiftshöfden hade närvarit på, sile hin.

Djärder

Meddelat av d. Th. Petersson

Tjärbygd
Jödd 1876

M. 10623:24.

20) Många väckelser har gått genom Sjöder, ja orten har
på visst sätt, genom personligheter varit en centrum.

1785 och fram mot 1820-talet var en stark väckelse orsakad av en
bonde Riko från Östergötland i Hemoboda socken. Rikos centrum
kunnen att blivit förlagd till dyder, detta till följd av släktförförh.
Då ~~ta~~ man trodde att rörelsen var en ond tillgrip kon-
scientiellplakats strängaste bestämmelser. ~~Han~~ Byarne Karr
och Skrum Byz hade de flesta åkianerna, men många från
andra byar varo med vid sammankomsterna och sympati-
serade även om de varo rädda för förförarna. Myndigheterna
ingrep och flera st. blevo efter förhör förslade till
Stockholm och inspärrade i Drottningholms hospital. Flera av
dessa återkommo ej till hembeggen. Senare gjorda
efterforskningar har rentvätt åkianerna för

1826

Meddelat av S. H. Åkerblad
"Sjöpysjö" född 1876

21/

M.10623:25.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Vad som tillverkades den här i prästmöte gick en professor Lindgren född i Lyudor, skarpt till rätta med de prästerna och myndigheter som fördro sekret. Prästmötshandlingarna härom är mycket intressanta. En nytt pensionärsk landstingsforskar, redamnen präst i Blägotsboda är född i Kårragård och avkomling av Skeianona. 1878 gick en väckelse genom socknen som krossat hundratals nägot hem obesökt. 1888 var det åter en kraftig väckelse, som åstadkom att del splittrades inom det starka religiösa läget. Dels Waldensians troslära, dels metodismens intängande vällade mycket oro. 1910 var åter en stark väckelsevänlig rörelse. Nykterhetsrörelsen är stark i socknen sen gammalt och

Ljung
Ljung
Dissens
H. Ljung
Möbelhallen
Sjöborgs försäljning
1872

22)

M. 10623:26.

Nästan alla val i nuvarande ^{här} Nordania går i rykterhetsfolkets ledning. Blabaudföreningen och Göttensplans har firat 50 årsjubileum för många år tillbaka. Genom vänster- sörderöarna och rykterhetsarledet, samt genom de politiska partierna har en stark tolerans och förtolknings och framställande fått fotläste och sett sin prägel på folket. Rykterhetsrörelsen har nog framtagit fortgången av den jämförörelsevis höga standpunkten i det gema till tro att ej längre socken intager.

Detta är en del av en rapport om
vad som hänt i Nordania sedan
den senaste resan.

Ljude

Hedblad av d. H. Petersen
i Helsingfors 1876

Angående laga skifte i händel.

Hytt

I Fyrl hämmar finns ännu osiftade hennamdelar, likaså i Erikssmåla hämmar. Så sent som 1925 verkliga skifte å tomta gårdar i Åkersby (förr Grisbo) förgosjs hämmar, var i storskifte skilj, efter många blitningar, mellan åren 1827 - 1829, skiftades sedan under åren 1833 - 1839. Frendkopen mellan två släkter, angående delningen, kunde vara mer än 50 år och även kan man få höra av korningar från den förvärvade ^{parten} ~~gården~~, tala om salen. Till och med en mord styrs ha egt rum i samband med laga skifte. Besiktning kunde dock ställas vid den process som följe a det förmordade mordet, allts skifte, (semelet undersöktes) skedde hämmad en paragraf, från laga skifte 1823, hem det kunde vara på att som mäntiack, d.v.s hemt svärt det var att era-veder- börande. D. i deläggarna härstes tillspordes

Meldat av L. H. Hellström

"Förgosj" f.d. 1826